

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕРЕЖІ «УКРАЇНСЬКА ГОСТИННА САДИБА» ЯК ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ФОРМИ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ТУРИЗМУ

CONCEPTUAL BASES OF THE OPERATION OF THE NETWORK “UKRAINIAN HOSPITABLE MANOR” NETWORK AS AN ORGANISATIONAL FORM OF SPECIALISED TOURISM

У статті здійснено аналіз сутності спеціалізованого туризму як одного з видів туризму, що набуває популярності серед різних верств споживачів туристичного продукту. Метою статті є розгляд та аналіз актуальних питань щодо організації, функціонування та пріоритетів розвитку в Україні гостинних садіб сільського зеленого туризму. Наведена характеристика мережі садіб, що входять до структури громадської організації «Спілка сільського зеленого туризму України». Обґрунтовано основні засади функціонування громадського об'єднання «Спілка сільського зеленого туризму України» в сучасних умовах. Наведено низку кількісних показників організації мережі «Українська гостинна садиба». Сформульовано висновки щодо ролі та значення громадських об'єднань у сфері надання послуг сільського зеленого туризму в Україні. Обґрунтовано доцільність популяризації як традиційних, так і спеціалізованих видів туризму, які виконують відповідні суспільні функції, зокрема пізнавальну, економічну, соціокультурну, рекреаційну та оздоровчу, виховну.

Ключові слова: спеціалізований туризм, гостинна садиба, спілка сільського туризму, зелений туризм, категорії садіб, класифікація садіб.

В статті здійснено аналіз сутності спеціалізованого туризму як одного

із видів туризму, котрий отримує популярність серед різних груп потребителів туристичного продукту. Цель статьи – рассмотрение и анализ актуальных вопросов по организации, функционированию и приоритетам развития в Украине гостевых усадеб сельского зеленого туризма. Представлена характеристика сети усадеб, которые входят в структуру общественной организации «Союз сельского зеленого туризма Украины». Обсуждены основные правила функционирования общественного объединения «Союз сельского зеленого туризма Украины» в современных условиях. Представлен ряд количественных показателей организации сети «Украинская гостеприимная усадьба». Сделаны выводы относительно роли и значения общественных объединений в сфере предоставления услуг сельского зеленого туризма в Украине. Обоснована целесообразность популяризации как традиционных, так и специализированных видов туризма, которые выполняют определенные общественные функции, в том числе познавательную, экономическую, социокультурную, рекреационную и оздоровительную, воспитательную.

Ключевые слова: специализированный туризм, гостеприимная усадьба, союз сельского туризма, зеленый туризм, категории усадеб, классификация усадеб.

УДК 338.48:332.1

Корнілова Н. В.

к.е.н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Черкаський державний технологічний університет

The article analyses the nature of specialised tourism as one of the types of tourism that is gaining popularity among different groups of consumers of the tourist product. The characteristic of the network of estates, which are included in the structure of the public organisation "Union of rural green tourism of Ukraine", is presented. The basic requirements for the functioning of the public association "Union of Rural Green Tourism of Ukraine" in modern conditions are substantiated. The purpose of the article is to review and analyse topical issues concerning the organisation, functioning and priorities of development of hospitable farms in rural green tourism in Ukraine. As an example, qualitative and quantitative indicators of the activity of the Union Association of Rural Green Tourism of Ukraine have been investigated. Currently, the concept of "specialised tourism" is explained as a type of tourism activity, the purpose of which is to realise the specific requests of people during the trip, visit the site. Within the framework of particular tourism special attention can be paid to a wide range of issues related to the study of culture, nature, as well as the professional and diverse types of tourist and tourist needs. Specialised tourism is characterised as a tourist activity, designed to realise the specific requests of people during the trip, visit the facility. Specialised tourism, for the most part, is used to study the status of problems, to familiarise with work experience and work, to satisfy curiosity and other needs. According to tourist operators and public associations of tourist destinations, the number of specialised tourist exchanges increases each year. All types of specialised tourism, as a rule, are interwoven with each other, and it is not always possible to distinguish them in a pure form. The public association "Union of Rural Green Tourism of Ukraine" is the initiator and organiser of the development of a new type of rural and recreational activities of the urban population since 1996, which has become the term "rural green tourism". The Association of Rural Green Tourism of Ukraine has, since 1999, represented a number of state institutions, organisations and agencies. Conclusions are drawn regarding the role and importance of public associations in the provision of rural green tourism services in Ukraine.

Key words: specialized tourism, hospitable manor, union of rural tourism, green tourism, manor categories, manor classification.

Постановка проблеми. Нині є суттєва різноманітність визначень туризму та відмінність підходів у трактуванні цього явища з боку не тільки окремих учених, але й туристичних організацій. Поняття «туризм» у різних країнах і колах науковців має як загальнонаукове, так і особистісне трактування з урахуванням різних явищ, специфіки галузей національної та світової економіки, стратегії розвитку пріоритетних сегментів бізнесу, політичної та економічної ситуації в країнах та окремих

регіонах і територіях. Не можна не враховувати й соціальні аспекти в системі народного господарства. Так, зокрема, в країнах із перехідною економікою все більш важливого значення набуває проблематика зайнятості місцевого населення, створення привабливих пропозицій у виробничому сегменті господарської діяльності та на ринку послуг. На перший погляд здається, що в Україні є значна нормативно-правова база для сприяння розвитку туризму на сільських територіях, зокрема

нового спеціалізованого виду, до якого можна віднести сільський зелений туризм. Врахування комплексності, системності поєднання різних чинників для мотивації залучення місцевих мешканців сільських територій до створення привабливого туристичного продукту має ґрунтуватися не тільки на наявних природних ресурсах, але й на зацікавленні фізичних осіб створювати відповідні організації, структури, об'єднуватися в громадські спілки сприяння розвитку певних видів туризму, створення безпечних умов для надання туристичних послуг, поширення інформації про свій туристичний продукт, запровадження інноваційних технологій в туристичній інфраструктурі. Дослідити позитивний досвід у цій сфері є досить важливим аспектом для більш детального ознайомлення та аналізу діяльності існуючих підприємств, спілок у сфері сільського зеленого туризму.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання методологічної сутності та класифікаційних ознак туризму, історико-суспільних аспектів розвитку спеціалізованого туризму, а також розвиток доступного масового і спеціалізованого туризму, його можливості та пріоритети в контексті наповнення регіональних і муніципальних бюджетів, розширення сфери продуктивної зайнятості, зокрема завдяки розвитку сільського туризму на сільських територіях, висвітлюються численними фахівцями, серед яких, зокрема, Л. Богуш, П. Гудзь, Л. Гринів, М. Долішній, М. Дутченко, В. Євдокименко, Т. Котенко, В. Кравців, О. Любіцева, Д. Стеченко, Л. Устименко, Л. Шевчук, Е. Щепанський [1–4].

Постановка завдання. Метою статті є розгляд та аналіз актуальних питань щодо організації, функціонування та пріоритетів розвитку в Україні гостинних садиб сільського зеленого туризму. Як приклад досліджено якісні та кількісні показники діяльності громадського об'єднання «Спілка сільського зеленого туризму України» (далі – Спілка СЗТ України) [5].

Виклад основного матеріалу дослідження.

В Законі України «Про туризм» визначено організаційні форми та види туризму (стаття 4) [6]. Таким чином, в індустрії гостинності послуги стосовно міжнародного і внутрішнього туризму мають відповідати усім вимогам, які висувуються для відповідного сегменту в регулюванні, організації та безпосередньому наданні туристичних послуг. Міжнародний туризм, як відомо, поділяється на в'їзний та виїзний [6]. Для учасників відносин, що виникають під час здійснення туристичної діяльності, вагоме значення має обізнаність щодо переваг для туристів відповідних напрямів туристичних потоків, сегментарність споживчого попиту на характерні та супутні послуги, ціноутворювальний складник туристичного продукту та мотиви коливання рівня зацікавленості певними послугами кон-

кретного прошарку населення тощо. Особливо ситуація на ринку туристичних послуг цікавить суб'єктів, що здійснюють та/або забезпечують туристичну діяльність (далі – суб'єкти туристичної діяльності), адже вміння передбачати попит і гнучко реагувати на запити потенційних споживачів турпослуг суттєво допомагають конкурувати в індустрії гостинності, покращувати свій сервіс, створювати нові привабливі пропозиції, поєднувати в своїх пропозиціях якомога більший спектр різноманітних видів туристичних потреб і принад.

В Законі України «Про туризм» відображено лише деякі з відомих широкому загалу видів туризму, які розраховані на певні категорії осіб, що здійснюють туристичні подорожі. На вибір виду туризму, який має намір обрати майбутній турист, впливають цілі та об'єкти, що використовуються або відвідуються, та низка інших ознак [6]. Очевидно, що перелік видів туризму, відображений у чинному Законі України «Про туризм», є лише частковим. Так, у переліку є такі види туризму, як дитячий, молодіжний, сімейний, для осіб похилого віку, для осіб з інвалідністю, культурно-пізнавальний, лікувально-оздоровчий, спортивний, релігійний, екологічний (зелений), сільський, підводний, гірський, пригодницький, мисливський, автомобільний, самодіяльний тощо. Особливості здійснення окремих видів туризму встановлюються відповідним законодавством [6].

«Пріоритети і заходи стратегії з підвищення рівня наповнення регіональних і місцевих бюджетів за рахунок розвитку безпосередньо туристичної індустрії у поєднанні з отриманням відповідних мультиплікативних ефектів визначаються змістом категорій туристичної послуги і турпродукту, а також процесу їх споживання. Узагальнено туристична послуга об'єднує комплекс послуг із задоволення різноманітних потреб туриста у відпочинку, харчуванні, транзиті та інших, що сприяють забезпеченню мети подорожі [2]».

«Процес споживання туристичних послуг зазвичай доповнюється споживанням туристичних товарів спеціального та загального призначення... Рекреація як вид діяльності передбачає також споживання туристами специфічних матеріальних і нематеріальних благ (історико-культурних об'єктів і ландшафтів; природно-кліматичних особливостей територій, де здійснюється подорожування)... Отже, ринок туристичних послуг можна розглядати як сферу реалізації не лише туристичного продукту, але й товарів туристського призначення [2]». У низці наукових робіт, зокрема Е.В. Щепанського, досліджено теоретико-методологічні засади туризму та здійснено аналіз термінологічної сутності поняття «туризм» і «туристичний продукт» [4]. Нині сутність поняття «спеціалізований туризм» пояснюють як вид туристичної діяльності, мета якого – реалізувати специфічні запити людей

під час поїздки, відвідування об'єкта. У межах спеціалізованого туризму особлива увага може приділятися широкому діапазону питань, пов'язаних із вивченням культури, природи, а також із професійними та різного виду спортивно-туристськими потребами туристів. Також спеціалізований туризм характеризують як туристичну діяльність, покликану реалізувати специфічні запити людей під час поїздки, відвідування об'єкта. У табл. 1 відображено класифікацію туристичних послуг.

Спеціалізований туризм здебільшого використовується для вивчення стану проблем, ознайомлення з досвідом роботи та трудовою діяльністю, задоволення допитливості та інших потреб. За інформацією туристичних операторів і громадських об'єднань туристичного спрямування, кількість спеціалізованих туристичних обмінів щороку збільшується [7]. Однак варто зазначити, що офіційного статистичного обліку в цій сфері надання туристичних послуг не здійснюється, що пояснюється насамперед відсутністю розробленої та затвердженої на фаховому рівні методики подібного обліку. «Світова практика розвитку туризму свідчить про зростаючу сегментацію туристичного ринку відповідно до пропозиції

та реалізації спеціалізованих турів. Класичний, груповий туризм поступається місцем спеціалізованому туризму, під яким розуміються індивідуальні подорожі туристів з метою більш різноманітно та ефективно використати свій вільний час. Для України, з її величезним невикористаним природним потенціалом, інтерес становить реалізація саме нової тенденції – орієнтації туристів на спеціалізовані тури, що становлять альтернативу класичному туризму [3, с. 138–139]». У табл. 2 наведено сучасну класифікацію спеціалізованих видів туризму [3].

«Всі види спеціалізованого туризму, як правило, переплітаються між собою, і виділити їх у чистому виді не завжди можливо [3, с. 138]».

ГО «Спілка сільського зеленого туризму України» є ініціатором та організатором розвитку нового виду діяльності сільського та відпочинку міського населення з 1996 р., який набув терміна «сільський зелений туризм» [5]. СЗТ України з 1999 р. має відповідне представництво у низці державних установ, організацій та відомств, у т. ч. в:

– раді з питань гуманітарної політики та раді з питань розвитку сільських територій при Президентові України;

Таблиця 1

Класифікація туристичних послуг

Пор. №	Види послуг	Основна характеристика послуг	
		Мета послуги	Зміст послуги
1	Основні	становлять зміст подорожі	– послуги розміщення; – послуги харчування; – транспортне забезпечення; – екскурсійне забезпечення тощо
2	Додаткові	сприяють комфортності подорожування	– інформаційні; – побутові; – торговельні; – комунікативні; – банківсько-фінансові; – медичні; – спортивно-оздоровчі; – культурні тощо
3	Супутні	забезпечують повноту та підвищують ефективність реалізації мети подорожі	– виробництво та реалізація сувенірів і туристичного спорядження; – облаштування пляжів; – облаштування оглядових майданчиків; – реставрація пам'яток тощо

Таблиця 2

Сучасна класифікація спеціалізованих видів туризму

Пор. №	Види		Критерії класифікації
	традиційні	новітні	
1	релігійний	екологічний	за метою подорожі
2	спортивний	екстремальний	за способом пересування
3	лікувальний	етнографічний	за рівнем організованості
4	подієвий	конгрес-туризм	за способом використання відповідних туристичних ресурсів
5	освітній туризм	спелеотуризм	інше
6	альпінізм	інші види	

- міжвідомчій Раді з питань інвестицій в аграрний сектор та Раді з питань розвитку сільських територій при Кабінеті Міністрів України;
- раді з питань розвитку туризму та курортів при Державній службі туризму і курортів;
- координаційному бюро з питань підготовки до футбольного чемпіонату Євро-2012;
- раді при Міністерстві інфраструктури України;
- Координаційній раді з питань туризму при Кабінету міністрів України;
- робочих групах при Мінагрополітики, радах при місцевих органах виконавчої влади [5].

ГО «Спілка сільського зеленого туризму України» є автором і власником програми категоризації «Українська гостинна садиба» та екомаркування «Зелена садиба» [5]. На офіційному сайті ГО «Спілка сільського зеленого туризму України» у доступному режимі можливо, зокрема, ознайомитися з рядом інформативно-консультативних матеріалів щодо історії, нормативно-правових засад функціонування спілки, про її мережу. Так, цікавість викликає інформативна сторінка «Мережа «Українська гостинна садиба», де наявна інформація про категорійність садиб, місце їх розташування та послуги, які пропонуються відвідувачам і туристам.

Особливо варто зазначити, що достатній рівень довіри викликає наявність інформації про терміни дії документів про членство в спілці та низка інших даних про мережеві організаційні питання, у т. ч. статутні документи, звіти про діяльність. Порівняно з інформативним наповненням сайту спілки за останні п'ять років позитивне враження відвідувач сайту отримує й від наявного блоку нормативно-правових актів, якими має керуватися кожен, хто має безпосереднє відношення до сільського туризму або має намір скористатися відповідними пропозиціями в мережі «Українська гостинна садиба». Знак і сертифікат «Зелена садиба» мають 49 садиб у 7 областях України (табл. 3) [5].

Таблиця 3

Знак і сертифікат «Зелена садиба» у мережі ГО «Українська гостинна садиба»

Рівні	Кількість садиб
першого рівня	45
другого	4
Усього	49

Для виходу на європейський ринок готується СОУ (стандарт організації України) [5]. Спілка СЗТ є всеукраїнською громадською неприбутковою організацією та визначає свою місію в тому, щоб об'єднати господарів садиб і туристів «на найпотужніших комунікаційних та маркетингових платформах, створити туристам привабливу та якісну альтернативу під час вибору відпочинку у вигляді сільського зеленого туризму і допомогти господа-

рям садиб досягти сталого розвитку [5]». СЗТ ставить перед собою відповідну мету та цілі, зокрема зазначає про необхідність «впроваджувати перехід від роз'єднаних садиб до кластерів сільського зеленого туризму в Україні [5]». Також важливим спектром у діяльності СЗТ є завдання «стати учасником зеленої та агротуристичної ЕкоСистем [5]», необхідність сприяти формуванню та підтримці відповідного середовища, що може створити умови для покращення добробуту сільського населення та якості життя «за рахунок диверсифікації господарської діяльності, повніше використання та збереження природного та історико-культурного потенціалу сільської місцевості [5]». На сайті ГО «Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні» розміщені, зокрема, й такі документи, як:

- Статут та внутрішні положення;
- Положення про форму захисту власників садиб сільського зеленого туризму – членів Спілки СЗТ України;
- Положення про використання логотипу та сертифікатів категоризації садиб;
- Положення про відокремлений підрозділ ГО «Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні» [5].

Так, наприклад, у «Положенні про форму захисту власників садиб сільського зеленого туризму – членів Спілки СЗТ України» (далі – Положення) розміщена інформація про правовий відділ Громадської організації «Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні» (далі – «Правовий відділ»), який створюється з метою реального забезпечення соціальних прав і гарантій членів Спілки СЗТ, роз'яснення її ролі та завдань в сучасних умовах щодо правового захисту її членів; містить вимоги щодо організації роботи цього відділу з урахуванням обов'язків, прав і повноважень, передбачених Положенням, а також форму захисту власників садиб сільського зеленого туризму – членів Спілки. Враховуючи те, що інформативні дані, розміщені на офіційному сайті Спілки СЗТ, динамічно змінюються залежно від різних обставин, зокрема в зв'язку з тим, що Статутом передбачено відповідні умови для її членів та є певні вимоги до терміну дії статусу садиби згідно з класифікацією, нижче буде наведено низку кількісних показників за власною оцінкою автора.

Мережа «Українська гостинна садиба» охоплює всі регіони України [5]. Так, наприклад, у Західному регіоні (Волинська, Львівська, Рівненська, Закарпатська, Івано-Франківська, Чернівецька, Тернопільська, Хмельницька області) нині налічується 22 садиби, у т. ч. за третьою (найвищою) категорією – 1. Центральний та Північний регіони (Чернігівська, Житомирська, Київська, Сумська, Полтавська, Кіровоградська, Чер-

каська та Вінницька області) налічують 30 садиб, у т. ч. за третьою категорією – 5 садиб; Східний (Дніпропетровська, Харківська, Луганська та Донецька області) – 6 садиб (третья категорія – 1); Південний (Миколаївська, Херсонська, Запорізька, Одеська області та АР Крим) – 14 садиб (третья категорія – 2).

У табл. 4 узагальнено для порівняння кількісні показники за класифікаційними ознаками усіх садиб мережі ГО «Українська гостинна садиба». Як видно з таблиці, максимальна кількість садиб мережі зареєстрована в Центральних і Північних регіонах України (30 од.), найменша – у Східних регіонах країни (6 од.), що можемо пояснити ситуацією, яка пов'язана з агресією Росії та воєнними діями саме на території Донецької та Луганської областей, які географічно безпосередньо знаходяться на сході країни. Що стосується південних і західних регіонів, доцільно зазначити про певні особливості щодо мотивації до відпочинку на цих територіях. Так, наприклад, нині в південних регіонах переважає мотивація туристів і відпочиваючих до відпочинку біля моря в закладах курортно-санаторного типу або неорганізовано (наприклад, у наметах; у приватних помешканнях, які не мають легалізації щодо ведення туристичного бізнесу).

У західних регіонах поряд із відпочинком у санаторно-курортних закладах конкуренцію для сільського туризму становить екскурсійний вид пізнавального туризму, спортивний туризм.

Отже, найбільше садиб мережі розташовані в центральних і північних регіонах, серед них порівняно з іншими регіонами також найбільша кількість садиб з найвищою (третьою) та першою категоріями. Західний регіон найбільше пропонує відпочинок у садибах, які мають Second category.

Серед усіх областей, які активно беруть участь у діяльності Спілки СЗТ України, найбільша кількість садиб розташована в Закарпатській та Черкаській областях, що також пояснюється не тільки привабливими природними умовами, доступністю щодо використання якісної городини, фруктів та інших продуктів рослинного й тваринного походження, але й активним прошарком фізичних осіб-підприємців, зацікавлених у розвитку цього туристичного напрямку діяльності, які залучають

до своєї роботи як членів своєї родини, так і місцевих сільських мешканців.

Не можна не зважати на той факт, що у розвитку сільських садиб на території України важливу роль має відігравати наявність якісної інфраструктури, насамперед якісне покриття доріг, а інколи взагалі йдеться про їх наявність априорі. Це зумовлене не тільки необхідністю створення логістичних ланцюжків між постачальниками послуг та споживачами, але насамперед безпекою. Також для заохочення місцевого населення активізувати створення виробництв щодо вирощення, збору, переробки та виготовлення відповідної продукції для споживання під час надання туристичних послуг, для організації спеціалізованих турів (наприклад, дегустаційних, етнічних, атрактивних) необхідно запроваджувати та реалізовувати на практиці податкові, інвестиційні та інші види соціальних пільг. Одним із мотиваційних чинників для того, щоб працездатне місцеве населення із сільської місцевості не виїжджало за межі України в пошуках заробітку, має стати створення нових робочих місць, нових підприємств. Особливо це важливо для сільської місцевості, де мають місце факти, коли в сімейному бізнесі можуть бути задіяні практично всі члени родини.

Велику увагу також необхідно приділити забезпеченню на території адміністративно-територіальних об'єднань сучасним зв'язком (мобільним, Інтернет), що дасть можливість оперативно вирішувати питання надання відповідних послуг як місцевому населенню, так і туристам, а також допоможе забезпечити інформативну доступність та зворотний зв'язок між власниками садиб або їх представниками, зокрема в мережі Спілки СЗТ України та інших громадських об'єднань туристичного спрямування, щодо обговорення умов прибуття, особливостей надання послуг потенційним споживачам туристичних послуг. У сучасних умовах господарювання, враховуючи політичні, економічні, соціальні, екологічні умови, які безпосередньо або опосередковано впливають на рівень організації та надання туристичних послуг, важливу роль відіграє конкурентне середовище сфери бізнесу. Досвід діяльності переважної кількості бізнес-структур в індустрії гостинності

Таблиця 4

Класифікаційні рівні садиб у мережі ГО «Українська гостинна садиба»

Категорія	Регіони				
	Усього, од.	Західний	Центральні та Північні	Східний	Південний
Третя (найвища)	9	1	5	1	2
Second category	15	9	3	-	3
Перша категорія	14	5	7	1	1
Базова категорія	34	7	15	4	8
Усього	72	22	30	6	14

підтверджує той факт, що вміння налагоджувати партнерські стосунки, дотримуватися договірних зобов'язань між партнерами з бізнесу, передбачати та запобігати можливим конфліктним ситуаціям та непорозумінням, навички ефективних позитивних комунікативних зв'язків є стабілізуючим фактором перспективного ведення господарської діяльності, в тому числі й у сфері сільського зеленого туризму.

Отже, Спілка СЗТ також має своїх основних партнерів, таких як Українська мережа сільського розвитку, VIA REGIA Cultural route of the Council of Europe COUNCIL OF EUROPE, Українська Асоціація Активного та Екологічного Туризму (UAETA), USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE, UNDP, Empowered lives, Resilient nations [5].

Значним внеском у сприяння популяризації та створення перспектив для розвитку мережі садиб членів Спілки СЗТ є налагодження системи інтернет-зв'язку, зокрема створення та підтримка сайту, наповнення сторінок у соціальних мережах, адже цілодобовий безперешкодний доступ до інформативної мережі допомагає потенційному клієнту знайти відповідну інформацію. Особливо це важливо в умовах, коли пропозиції на ринку туристичних послуг значно зросли, що зумовлює необхідність покращувати свій турпродукт, наповнювати його особливими якістьми, надавати перевагу професіоналізму створення привабливого та якісного туристичного пакету, а також урізноманітнювати супутніми та додатковими послугами й пропозиціями, створюючи незабутнє позитивне враження від очікуваної та реалізованої подорожі. Наведемо лише деякі спектрально важливі інформативні дані, які потенційний клієнт може отримати на електронних ресурсах Спілки СЗТ та її партнерів, зокрема щодо наявності в садибі:

- окремих кімнат, одномісних, двомісних, тримісних, окремого будинка, котеджу;
- можливості ставити намет;
- санітарних місць, ванни, туалету в будинку, душу, сауни (бані);
- можливості користуватися кухнею для приготування їжі;
- можливості паркування автомобіля у гаражі;
- можливості привозити домашню тварину;
- можливості користуватися пральною машиною;
- можливості перебувати з дітьми;
- можливості дивитися телевізор;
- можливості користуватися холодильником;
- можливості доступу до Інтернету (Wi-Fi);
- можливості відвідувати басейн;
- умов для прийому інвалідів.

Потенційних охочих відпочити від урбанізованого середовища та споживати свіже вироблені страви рослинного та тваринного походження доцільно інформувати про наявність у садибі

пасіки, корови, кози, вівці, поросля, городу, винограднику, домашньої птиці, випічки хліба, про що також, за аналогією до попереднього прикладу, варто розміщувати окремі позначки, що можуть бути зрозумілі будь-якій людині, яка, наприклад, не достатньо володіє іноземними мовами.

Як уже зазначалося вище, для розвитку туризму та приваблення якомога більшої кількості туристів скористатися запропонованими послугами важливо мати інформацію про відповідну туристичну інфраструктуру, зокрема про віддаленість від садиби автобусної, залізничної, морської, річкової станції, а також про надання медичної допомоги, можливості відвідати музей та ознайомитися з історичними пам'ятками, пригоститися та розважитися у ресторані, кафе, барі; придбати необхідні товари в магазині або на базарі; щодо можливості заправити машину паливом, можливості їздити на конях, полювати та ловити рибу, купатися та покататися у човні, кататися на велосипеді та на лижах. Для іноземних туристів щодо вибору відповідної садиби суттєво важливе значення має інформація про те, що працівники садиби розмовляють певними іноземними мовами.

З огляду на сезонність попиту на туристичні послуги, низка санаторно-курортних закладів, пропозиції в сфері туризму у так званий «мертвий сезон» обмежені або відсутні, що суттєво зменшує рентабельність суб'єктів господарювання та не сприяє популярності. Отже, в умовах ринку варто розробляти нові та розширювати спектр пропозицій на основі існуючих туристичних продуктів, працювати над власним іміджем, створювати свій бренд. Для споживача важливо знати про терміни роботи відповідної садиби, про що, наприклад, у мережі садиб, які входять до Спілки СЗТ, повідомляють на відповідних інтернет-ресурсах.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, розглянувши на прикладі громадського об'єднання «Спілка сільського зеленого туризму України» кількісні та якісні показники діяльності її членів, зокрема які входять у мережу «Українська гостинна садиба», можливо підтвердити теоретико-методологічні висновки вітчизняних і зарубіжних науковців щодо перспектив розвитку цього новітнього виду спеціалізованого туризму, яким є сільський зелений туризм. Можемо стверджувати про право на існування як традиційних, так і спеціалізованих видів туризму, які виконують відповідні суспільні функції, зокрема пізнавальну, економічну, соціокультурну, рекреаційну та оздоровчу, виховну. Сільський зелений туризм, поєднуючи як функції та особливості сільського туризму, так і екологічного (зеленого), спонукає щодо дбайливого ставлення до природи, яка становить основу створення туристичного продукту завдяки толерантним до специфіки навколишнього середовища умовам організації та надання

туристичних послуг. Можливо зробити висновки й про те, що за офіційними даними Спілки СЗТ України серед сільських зелених садиб, які є повноправними її членами та включені до переліку садиб мережі «Українська гостинна садиба», найбільше садиб, що розташовані в сільській місцевості Черкаської та Закарпатської областей, що зумовлене не тільки наявними привабливими природними та рекреаційними ресурсами, але й зацікавленістю турфірм, громадських об'єднань туристичного та екологічного спрямування, регіональних державних установ і місцевих органів самоврядування підтримувати та сприяти розвитку цього досить нового спеціалізованого виду туризму.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Богущ Л.Г. Індустрія гостинності та туризму на неурбанізованих територіях: методологія й особливості розвитку. Гостинність, сервіс, туризм: досвід, проблеми, інновації. 2014. Т. 1. С. 85–95.
2. Богущ Л.Г. Котенко Т.М. Розвиток доступного масового і спеціалізованого туризму: можливості та пріоритети в контексті наповнення регіональних і муніципальних бюджетів. Електронний журнал «Ефективна економіка». Дніпровський ДАЕУ. № 11. 2015. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/> (дата звернення: 12.01.2019).
3. Устименко Л.М. Історико-суспільні аспекти спеціалізованого туризму. Питання культурології. КНУ-КиМ. Київ. 2013. Вип. 29. С. 138–146.
4. Щепанський Е.В. Методологічна сутність і класифікаційні ознаки туризму. URL: www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2010-1/doc/2/12/pdf (дата звернення: 09.01.2019).
5. ГО «Спілка сільського зеленого туризму України». Офіційний веб-сайт. Київ, 2019. URL: <https://www.greentour.com.ua> (дата звернення: 11.01.2019).
6. Про туризм: Закон України від 15 вересня 1995 р. № 324/95-ВР / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 10.01.2019).

7. Спеціалізований туризм. 2019. URL: http://leksika.com.ua/turizm/spetsializovaniy_turizm (дата звернення: 09.01.2019).

REFERENCES:

1. Bogush L.G. (2014) Industrija gostynnosti ta turizmu na neurbanizovanyh terytorijah: metodologija j osoblyvosti rozvytku. Gostynnist', servis, turizm: dosvid, problemy, innovacii'. [Hospitality and Tourism Industry in Non-Urbanized Territories: Methodology and Peculiarities of Development. Hospitality, service, tourism: experience, problems, innovations] vol. 1, pp. 85–95. (in Ukrainian)
2. Bogush L.G. Kotenko T.M. (2015) Rozvytok dostupnogo masovogo i specializovanogo turizmu: mozhlyvosti ta priorytety v konteksti napovnennja regional'nyh i muncypal'nyh bjudzhetiv [Development of affordable mass and specialized tourism: opportunities and priorities in the context of filling regional and municipal budgets]. Electronic Journal "Effective Economy". Dniprovsky DAEU. no. 11, URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/> (accessed 12 January 2019).
3. Ustimenko L.M. (2013) Istoryko-suspil'ni aspekty specializovanogo turizmu [Historical and social aspects of specialized tourism]. Questions of culturology. KNUCiM. Kiev. vol. 29, pp. 138–146.
4. Shchepansky E.V. (2010) Metodologichna sutnist' i klasyfikacijni oznaky turizmu [Methodological essence and classification features of tourism]. Available at: www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2010-1/doc/2/12/pdf (accessed 09 January 2019).
5. Official website. GO «Spilka sil's'kogo zelenogo turizmu Ukrainy» (2019) [NGO "Union of Rural Green Tourism of Ukraine"]. Kyiv. Available at: <https://www.greentour.com.ua> (accessed 11 January 2019).
6. Pro turizm [On Tourism] (15.09.1995). The Law of Ukraine no. 324/95-BP. Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/> (accessed 10 January 2019).
7. Specializovanyj turizm [Specialized tourism] (2019). Available at: http://leksika.com.ua/turizm/spetsializovaniy_turizm (accessed 09.01.2019).

Kornilova Natalia

Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Tourism
and Public Sector-Restaurant Business
Cherkasy State Technological University

CONCEPTUAL BASES OF THE OPERATION OF THE NETWORK “UKRAINIAN HOSPITABLE MANOR” NETWORK AS AN ORGANISATIONAL FORM OF SPECIALISED TOURISM

The purpose of the article. The article analyses the nature of specialised tourism as one of the types of tourism that is gaining popularity among different groups of consumers of the tourist product. The characteristic of the network of estates, which are included in the structure of the public organisation “Union of rural green tourism of Ukraine”, is presented. The basic requirements for the functioning of the public association “Union of Rural Green Tourism of Ukraine” in modern conditions are substantiated.

Methodology. The purpose of the article is to review and analyse topical issues concerning the organisation, functioning and priorities of development of hospitable farms in rural green tourism in Ukraine. As an example, qualitative and quantitative indicators of the activity of the Union Association of Rural Green Tourism of Ukraine have been investigated.

Results. Currently, the concept of “specialised tourism” is explained as a type of tourism activity, the purpose of which is to realise the specific requests of people during the trip, visit the site. Within the framework of particular tourism special attention can be paid to a wide range of issues related to the study of culture, nature, as well as the professional and diverse types of tourist and tourist needs.

Also, specialised tourism is characterised as a tourist activity, designed to realise the specific requests of people during the trip, visit the facility. Specialised tourism, for the most part, is used to study the status of problems, to familiarise with work experience and work, to satisfy curiosity and other needs. According to tourist operators and public associations of tourist destinations, the number of specialised tourist exchanges increases each year.

Practical implications. All types of specialised tourism, as a rule, are interwoven with each other, and it is not always possible to distinguish them in a pure form.

The public association “Union of Rural Green Tourism of Ukraine” is the initiator and organiser of the development of a new type of rural and recreational activities of the urban population since 1996, which has become the term “rural green tourism”. The Association of Rural Green Tourism of Ukraine has, since 1999, represented a number of state institutions, organisations and agencies. At the official site of the Union of Rural Green Tourism of Ukraine, inaccessible mode, it is possible, in particular, to get acquainted with a number of informational and consultative materials on the history, legal and regulatory framework of the functioning of the union, its network.

The badge and certificate “Green Manor” have 49 farmsteads in 7 regions of Ukraine. Among all the regions that are actively involved in the activities of the NWTU, the most significant number of farmsteads is located in the Transcarpathian and Cherkasy regions.

Value/originality. Some quantitative indicators of the organisation of the network “Ukrainian Guest Estate” are presented. Conclusions are drawn regarding the role and importance of public associations in the provision of rural green tourism services in Ukraine.